THE BRITISH ESPERANTIST

WITH WHICH IS INCORPORATED

INTERNATIONAL LANGUAGE

VOL. XXX, No. 370. FEBRUARY, 1936.

THE BRITISH ESPERANTIST.

Publishers (Eldonistoj):
THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION,
142, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.
Telephone : HOLBORN 4794.

Editor (Redaktisto):
MONTAGU C. BUTLER,
36 PENRHYN ROAD, KINGSTON-ON-THAMES, SURREY.
Telephone : KINGSTON 1484.

RATES OF SUBSCRIPTION (*including postage to any part of the world*)—*Twelve months,* 2/6. *Single copies, Three Penny Stamps.* (*Free to B.E.A. members*).

ADVERTISEMENT RATES *will be quoted on application to the Secretary of the B.E.A.*

JARABONO : 3 svisaj frankoj. Unuopaj ekzempleroj : po 30 centimoj (aŭ unu respondkupono). Oni sendu manuskriptojn al la Redaktisto. La Redaktisto resendos nur tiujn manuskriptojn, kiujn akompanos afrankita koverto, aŭ respondkupono. Li rezervas la rajton fari korektojn laŭbezone.

MANUSCRIPTS *should be typewritten, and be addressed to* THE EDITOR. *Although care will be taken to return rejected manuscripts, the Editor does not hold himself responsible for loss or damage, nor does he undertake to return manuscripts unaccompanied by a stamped addressed envelope. He is not necessarily in agreement with views expressed in signed articles, but accepts responsibility for those unsigned. Matter should be received by the 8th of the month.*

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION *consists of Fellows, Members, Affiliated Groups, and Federations. The Annual Subscriptions are :—Fellows,* 21/- ; *Members,* 5/- ; *Junior Members* (*under* 18), 2/6 ; *Life Fellowship,* £12. 12s. 0d. ; *Life Membership,* £5. (*See prospectus*).

R.S.A. ESPERANTO EXAMINATIONS, 1936

The Esperanto examinations of the Royal Society of Arts will take place this year on Monday, May 25th (Elementary Stage, at 7–9 p.m., and Wednesday, May 27th (Intermediate Stage), at 7–10 p.m. **It is of great importance to secure a good entry.**

Fees : Stage II. (Intermediate), 4/- ; Stage I. (Elementary), 2/6. *London Candidates :* 5/- Int., 3/6 Elem.

Entries must be sent in through a recognized Local Secretary.

Outside London.—Entries must reach Local Secretaries not later than Thursday, April 16th. Late entries, with an additional fee of 1/- per entry, will be received up to April 29th.

London.—All London examinations are controlled by the Education Committee of the L.C.C. Entry forms are obtainable in February, and may be obtained from the Education Officer (G.P.1), County Hall, London, S.E.1, and must be returned to him by April 8th. Late entries will be accepted up to 30th April, subject to an additional fee of 2/-. An effort will be made for candidates to sit at their own centres.

A Syllabus giving full details of Local Centres may be obtained for 4d. post free ; and a copy of the Examination papers set in 1934, with the examiner's reports (which form most instructive reading), and the requirements for 1936, may be obtained for 4½d. post free (ask for Examination Pamphlet No. VI.) from the Examinations Officer, Royal Society of Arts, John Street, Adelphi, London, W.C.2.

Do not address correspondence on these examinations to the B.E.A.

JOHN MERCHANT

Kun malĝoja koro ni raportas, ke ne plu surtere ni vidos kaj aŭdos nian amatan amikon. Post sessemajna malsano — trisemajne grava —li forpasis de ni en sia domo en Sheffield la 9an de Januaro, pro kormalsano. S-ro Merchant naskiĝis en Broomhill, Sheffield, la 12an de Julio, 1872. Dekjara li eniris la mondfaman firmon de John Adams kiel oficeja knabo, grade fariĝis direktoro, kaj restis en ĝia servo la tutan vivon.

Frue en la vivo li aliĝis al la Ŝefilda Y.M.C.A. Li ofte diris, ke tie li gajnis la plimulton de sia edukado. Li tenis en ĝi multajn oficojn, estis 25 jarojn komitatano, kaj multmaniere partoprenis en ĝia socia kaj eduka agado, ĝis antaŭ ses jaroj, kiam li devis ĉion rezigni pro premo de aliaj aferoj.

Li ageme partoprenis multajn movadojn por la bono de la homaro, kaj de la urbo kiun li amis. Interalie li estis Prezidanto de la Ŝefilda Reformklubo, kaj framasono (Eks-Mastro de la Loĝio Strafford). Li partoprenis multajn formojn de sporto. Kiel junulo li ludis futbalon por la Y.M.C.A. Multajn jarojn li ludis kriketon por la Sheffield Wednesday Club, kaj dek jarojn estis ĝia kasisto. Li estis fervora golfisto, kaj membro de la klubo Lees Hall.

Li unue edziĝis kun F-ino Crookes. Ili havis du infanojn, John Gordon kaj Marjorie May; ambaŭ nun havas propran familion. En 1927 li edziĝis kun F-ino Alice M. Bewley el Wallasey, la sekretario de la Esperantista Federacio de Lancashire kaj Cheshire, kaj en Decembro, 1929, naskiĝis al ili filo, Donald. Al ĉiu familiano ni esprimas plej sinceran kondolencon.

En la jaro 1904, S-ro Merchant unue aŭdis pri Esperanto. De tiam ĝis la morto li senhalte dediĉis sian talenton kaj laboron al nia Afero. Per leteroj al la gazetaro, per artikolaro multjara en *The Sheffield Telegraph* kaj en *The Sheffield Weekly Telegraph*, per sennombraj propagandaj paroladoj, per korespondo, per parolo kaj disdono de literaturo al ĉiu ebla varboto, per konsilo kaj kuraĝigo al samideanoj junaj aŭ nespertaj, kaj per subteno de la interna ideo en nia movado kontraŭ ĉiu peno fari ĝin nur ilo komerca kaj turisma, li laboregis por Esperanto kun obstino, energio, kaj bonhumoro nerezisteblaj. Dum 14 jaroj li estis Prezidanto de la Ŝefilda Esperanta Societo, kaj en 1921 Prezidanto de la Esperantista Federacio de Yorkshire. Li membrigis al la B.E.A. (N-ro 735) en 1908, kaj samjare fariĝis Fratulo: li estis Prezidanto 1922–1932, kaj de tiam Honora Prezidanto. De 1928 ĝis 1933 li estis Prezidanto de la Intermacia Centra Komitato de la Esperanta Movado, kiu ŝuldis multon al lia firma sed saĝa gvidado. Li ĉeestis multajn el niaj Universalaj Kongresoj, kaj brodkastis el almenaŭ 20 urboj.

Neniam li rifuzis peton pri helpo aŭ konsilo, kaj lia sana sed varma entuziasmo estis konstanta inspiro por ni ĉiuj. Multaj, kiel la skribanto, ĉiam lin memoros kun danko pro personaj amikaĵoj ricevitaj, kaj kun amo al lia persono.

Lia gaja spirito estis ĉie konata. Ĝi montriĝis ne nur kiam li publike paroladis, sed ankaŭ en liaj verkoj. Lia humora verko *My Nephew the Author* bone vendiĝis (kaj kompreneble enkondukis nian lingvon). En Esperanto li verkis du novelojn: *Tri Angloj Alilande* (kiu atingis kelkajn eldonojn), kaj la kvazaŭ-aŭtobiografian *Kompatinda Klem*—kiuj, kvankam ne pretendante klasikan literaturan valoron, admirinde provizis la facilan kaj interesan legaĵon kiun la lernanto bezonas, kaj fariĝis tre popularaj. En 1923, kunlabore kun F-ino L. Briggs, li verkis la libron *Jozefo Rhodes kaj la Fruaj Tagoj de Esperanto en Anglujo.*

La funebra ceremonio okazis en la Ŝefilda Kremaciejo la 13an de Januaro. La preĝejo estis plena de amikoj, kaj reprezentantoj de diversaj organizaĵoj, kiuj kunlamentis lian forpason. Tributojn sendis interalie la B.E.A. kaj la U.E.A. Belan funebran paroladon faris Kanoniko S. T. G. Smith.

Ni ne povas presigi la multajn leterojn kiujn ni ricevis pri li, sed jen tri tipaj: ili montros la lokon, kiun li tenis en ĉies koro.

S-ro Robert Robertson, kiu lin sekvis kiel Prezidanto de la B.E.A., skribas:

Per la morto de nia amata amiko John Merchant Esperantujo perdas iun, al kiu ĝi

multe ŝuldas. Al lia karakteriĉe nordangla seriozeco de celo kaj rekteco de parolo aldoniĝis preta sprito kaj akra sento pri humoro ; kaj ĉie kaj ĉiam li povis gajni aŭskulton amikan kaj atentan. Liaj aferista kapablo kaj rapida menso ne nur gvidis nian propran Asocion al sukceso tra kelkajn tre malfacilajn jarojn, sed ankaŭ kondukis al lia elektiĝo en 1928 *al la plej alta ofico en nia movado—la Prezidanteco de la Internacia Centra Komitato, kaj poste al la peto, ke li estu Prezidanto de la nova U.E.A. Por ke li povu adekvate atenti al la aferoj de la I.C.K., S-ro Merchant devis kun bedaŭro rezigni prezidantecon de la B.E.A. ; kaj poste, tial ke gravaj aferoj ĉe la propra firmo postulis lian tutan atenton, rezigni ĉian tian postenon en nia movado. Liaj laboroj tamen lasis neforgeseblan postesignon en la historio de Esperanto. Ĉiu, kiu ĝuis la privilegion labori kun li, trovis lin admirinda kiel gvidanto, kaj "turo da forto" kiel subtenanto ; lia persono kaj lia karaktero ĉiam restos en nia ama memoro.*

S-ro W. E. Clayton, O.B.E., kiu multjare laboris kun li en nia Asocio, skribas :

Se oni demandus al mi "Kiu estas la plej notinda trajto de lia laboro por la Esperanta movado ?" mi respondus "Lia plena fido pri ĝia estonta venko". Aŭdante lin paroli, oni nepre sentis "Jen viro, kiu havas certecon pri la meritoj de la lingvo, konvinkiĝis pri ĝia utilo, kaj estas fiera uzi ĉiun sian kapablon por ĝin progresigi". Li ĉiam diris, ke Esperanto multe helpis lin en kritika periodo de lia vivo, kaj tutkore kaj sindone li sin dediĉis al ĝia servo, tiel donante noblan ekzemplon al ni ĉiuj. Lia nomo ĉiam restos sur la honorlisto de niaj "eminentuloj" naciaj kaj internaciaj. Oni povas vere diri, ke la forpaso de tia vera Kristano kaj nobla laboranto por la idealo de paco per kompreno malriĉigis ne nur la Esperantan movadon, sed ankaŭ la tutan mondon.

S-ro William B. Hall skribas :

Lia morto estas grandega perdo por la Esperanta movado. Eĉ lin vidi estis mem toniko, ĉar lia konstante gaja kaj feliĉa vizaĝo similis la aperon de la suno post nebula tago. Sendube la plej karakteriza trajto en lia karaktero estis lia mirinda sento de humoro. Ŝajne li ĉiam rigardis la laboron kiel ludon, kaj la ludon kiel laboron; kaj neniam estis nubo sur lia ĉielo. Kompreneble la nuboj estis tie, sed per sia feliĉa temperamento li ilin kaŝis. Li estis plena de ŝercoj kaj anekdotoj ; sed ankaŭ de saĝo. Neniu povas taksi la laboron kiun li faris por nia Afero. Li efektive vivis por Esperanto ; kaj la memoro pri li estos por ni ĉiama inspiro.

YOUR MANUSCRIPT !

Every keen Esperantist feels the urge to authorship, whether of a translation or of an original work, though distrust of one's powers usually stifles these literary aspirations. But what if one's work could be submitted—under a *nom de plume* if desired—to the kindly, constructive criticism of one, or several, of the most expert Esperantists of the country ? The B.E.A. Literary Service provides exactly that opportunity. It is hoped that a large number of students will take advantage of the facilities it offers—all the more because in this connection every worthy exercise of individual ability involves a corresponding potential gain to the Esperanto movement generally. A wide field is open to the *litterateur*, and apart from the author's own delight in the achievement of artistic self-expression, every piece of good literature is a valuable contribution to the welfare of our movement.

The way to mastery in craftmanship is not easy, but it is smoothed considerably when the aspirant has the advantage of really expert assistance.

Esperantists are invited to submit their manuscripts, long or short, for criticism by acknowledged experts in the language. The criticism in every case will be constructive. Where necessary, suggestions will be offered bearing upon the development of literary ability.

It is obvious that in cases of technical manuscripts criticism of *subject matter* cannot be offered.

It is essential that work submitted should be typed, or should at least be written *very clearly*. Ample space should be left, by a wide margin, or by ample space between the lines, for correction, comment, or suggestion. Right is reserved to decline to consider any work received, if on account of illegibility, obviously insufficient knowledge of the language, or any other reason, it is deemed unsuitable.

The work submitted may be poetry or prose, translated or original. In case of translations, a copy of the original also should be sent if possible. Manuscripts should be addressed to—

B.E.A. Literary Service,
142, High Holborn, London, W.C.1,

and should be accompanied by the prescribed fee, calculated at the rate of five shillings per thousand words, with a minimum fee of half-a-crown. Postage for the return of the manuscript should also be included in every case.

CENT EL CENT

aŭ

BATALO POR POKALO

PLENKVOTA RAKONTO PRI LA TRIJARA PROJEKTO.

Verkita de
ERMYNTRUDE TWADDLE.

1. SWANWICK.

La granda sidĉambro en la "Hayes" Konferencejo estis preskaŭ malplena. Evidente, tamen, ĵus okazis kunveno, ĉar trideko da seĝoj staris pli-malpli bonorde ĉirkaŭ tablo, ĉe kiu, sendube, antaŭe sidis la kunvenestro. Estas vere, ke du-tri seĝoj renversiĝis, kaj rompita vazo sur la kamenbreto montris kiel maltrafe la entuziasma delegitino el Woodborough ĵetis paperbulon, kiam ŝi celis la Hon. Kasiston. Sed nun nur mallaŭta zumzumo vibrigis la aeron.

Mi diris, ke la ĉambro estis preskaŭ malplena. La zumzumado klarigas la vorton "preskaŭ". Antaŭ la fajro sidis tri eminentaj Esperantistoj, kaj la sono rezultis el ilia interparolado.

Eminentaj ? Nu, eble la vorto apenaŭ sufiĉas, ĉar ĉiu el la tri estis Hon. Sekretario de Federacio.

Eileen Tinifilino, Hon. Sek. de la Mar-Borda Federacio (M.B.E.F.), estis ĉarma brunulino, kies beleco kaj gaja vizaĝo tuj pensigas observanton pri la proverbo "Virina rideto pli kaptas ol reto".

Bob (Tubby) Murreigh, la grandanim-kaj-pieda Hon. Sek. de la Metropola Federacio (M.E.F.) estis solida kaj respektinda ŝtatservisto, kiu jam gajnis altan rangon en sia profesio kaj tre fortan kverklignan meblaron en sia hejmo.

Billy (Buster) Wagger, Hon. Sek. de la Mezlanda Federacio (M.L.E.F.) estis malaltstatura kamparano, kies cerbo alterne rustis kaj brilis.

"Nia kvoto estas iom alta", diris Eileen, "sed mi supozas, ke tio estas sekvo de nia bonfamo. M.B.E.F. estas, kompreneble, la plej grava federacio en la lando, kaj oni atendas de ni pli ol ordinaran sukceson. Tamen mi deziras al vi knabetoj bonŝancon !"

"Koran dankon !" respondis Bob. "Kaj ĉu vi afable konsentus fari aldonon al via bondeziro, sciigante al mi la markon de la plej bona polurpulvoro por arĝentaj objektoj ?"

"Ekzemple, por arĝenta pokalo ?" intermetis Billy.

"Jes !" diris Bob, rezigne.

Eileen ridetis.

"Ne ĝenu vin pri tia afero," ŝi konsilis, "ĉar M.B.E.F. jam decidis gajni la pokalon."

"Bedaŭras !" diris Bob, "sed la ideo posedi arĝentan pokalon plaĉas al la edzino, kaj mi ne povas rifuzi ion ajn al ŝi."

"T-ĉa !" ekkriis Eileen en tre ne-sinjorina maniero.

"Ne kverelu !" diris Billy. "La pokalo certe iros al la plej bona federacio."

"Kompreneble !" trendiris Eileen per signifoplena voĉo.

"Kompreneble !" ripostis Bob, elblovante cigaredfumon laŭ plej supera maniero.

"Dankon !" diris Billy. "Sed ne malkuraĝiĝu pro tio. Ankaŭ viaj federacioj faras bonan laboron."

"Br-a ! Ĉa !" eksplodis Eileen.

"Ha-r ! Ha-r ! Jen ŝerco ! ni aplaŭdu !" diris Bob, per doloroplena voĉo, samtempe kunfrapante la manojn du-tri-foje en laca maniero.

Billy stariĝis.

"Do, je fino de la jaro mi esperas vidi vin en la dua kaj tria lokoj sur la listo ; kaj mi sentos grandan plezuron provizante por vi trinkaĵon el la arĝenta pokalo !"

Eileen kaj Bob leviĝis samtempe.

"M.B.E.F. venkos !" kriis Eileen.

"M.E.F. certe gajnos la pokalon !" siblis Bob.

"Nur super mia kadavro !" deklaris Billy.

Ĉiu el ili grincigis la dentojn kontraŭ la aliaj, kaj Bob kaj Billy kompreneble mordis siajn cigaredojn.

Eileen turnis al ili la dorson, kaj al la plafono la nazon.

Tiam per malgrandaj paŝoj ŝi iris, afekte, el la ĉambro.

---

2. EILEEN LABORAS.

Eileen sidis en brakseĝo apud la fajro, kaj la sulko sur ŝia frunto montris, ke ŝi profunde pensadas. Verdire, la brakseĝo

estis tiu de la patro, sed li tiom malofte havis okazon ĝin uzi, ke Eileen kvazaŭ "heredis" ĝin.

Ŝi estis eksterordinara junulino. Kial? Nu! ĉar, kvankam modernulino, ŝi nek ŝminkis la vizaĝon nek anstataŭigis naturajn okulbrovojn per surpentritaj. Tamen . . .

Ha! Io ŝin frapis, kaj ŝi subite rektiĝas en la seĝo.

Sed ne ĝenu vin, kara leganto. Estis nur ideo, kiu ekfrapis ŝian cerbon.

Rapide ŝi prenis krajonon kaj paperon kaj skribis . . . skribis . . .

La sulko jam malaperis de ŝia frunto, kaj nun ŝi ridetas.

Denove ŝi, Hon. Sek. de M.B.E.F., trovis vojon al sukceso, do, ve al ĉiu konkuranto!

* * *

Ĉe kunveno de la federacio ŝi klarigis sian ideon.

"Ni povas supozi," ŝi diris, "ke la aliaj federacioj utiligos la kutimajn metodojn por fari propagandon, do se ni same faros, ni ne povas garantii, ke la rezultoj akirotaj de ni superos tiujn de la aliaj. Eksterdube ni devas fari ion neordinaran, per kio ni konvinkos multajn personojn, ke Esperanto estus profitodona al ili. Sed por fari tion ni bezonas monon—kaj monon ni ne posedas!

Do kion fari?

Nu, ŝajnas al mi, ke tiuj, kiuj profitos el nia agado, devus pagi la koston. Proverbo diras "Por ĉiu ago venas tempo de pago"—do necesas nur, ke ni aranĝu, ke la pago venu *antaŭ* la ago.

Aŭskultu, gesamideanoj!

Troviĝas en nia federacia distrikto multaj kooperativaj gildoj por virinoj.

Plejofte tiuj gildoj estas riĉaj, ĉar ili ricevas subvenciojn de la loka kooperativa asocio. Plue, ili kunvenas ĉiusemajne en propra kunvenejo kaj bonvenigas parolantojn—precipe tiujn, kiuj paroladas pri interesaj temoj.

Nu, bone . . . mi preskaŭ aŭdas vin diri 'Sed jam ni ĝisfine ekspluatis tiun kampon!'

Vi eraras, estimataj gesamideanoj; ni apenaŭ grimpis super la randbarilon!

Sciu, ke troviĝas similaj gildoj por virinoj alilande. Sciu ankaŭ, ke inter la membraro de tiuj alilandaj gildoj troviĝas multaj spertaj Esperantistinoj.

Ĉu vi jam nun komprenas?

Ni eltrovu en—ni diru—Danujo kaj Ĉeĥoslovakujo, du tiajn Esperantistinojn, kiuj konsentus viziti nian distrikton por fari paroladojn pri la hejma kooperativa movado ĉe kunvenoj, kiujn speciale aranĝos la anglaj gildoj per nia helpo!

Per tiu aranĝo la gildoj mem akiros gravan lokan bonfamon kaj ĝuos bonegajn kunvenojn, ĉar la afero estos multe pli interesa al ili ol la ordinaraj kunvenoj.

Ni faros la necesajn aranĝojn kaj provizos la tradukontinon en ĉiu urbo, sed kompreneble ĉiu gildo pagos proporcion de la elspezoj.

Per tiu metodo ni atingos tri celojn.

Unue, ni faros imponan reklamon en nia regiono por Esperanto; due, la vizito de la alilandaj samideaninoj vigligos niajn membrojn, kaj trie, la kosto de la aranĝo estos trovita de la gildoj.

Ĉu vi povas dubi, ke la federacio profitos el la afero? Mi almenaŭ estas certa, ke la membraro de B.E.A. en la federacio duobliĝos, kaj ke ni tre facile varbos "friends" ĝis 100% de nia kvoto!"

Ŝi sidiĝis, kaj tuj sekvis vigla kaj entuziasma diskutado.

Ĉiu konsentis, ke la ideo estas bonega—des pli, ĉar ŝajne la malfacilan parton de la necesa laboro oni povus lasi al la Hon. Sek!

* * *

Ĉio iris bone! La gildoj entuziasme bonvenigis la proponon kaj malavare subtenis la financan flankon.

La federacianoj ekscitiĝis!

Eileen laboregis!

La alilandaj samideaninoj venis, paroladis, ridetis—kaj venkis!

En ĉiu urbo en la federacio oni parolis pri Esperanto, kaj la gazetoj aperigis artikolojn kaj fotografaĵojn.

M.B.E.F. kreskis.

B.E.A. profitis.

La proporcio de la kvoto atingita rapide altiĝis.

Ĉio iris bonege!

Sed . . .

Kion faris dumtempe Bob kaj Billy?

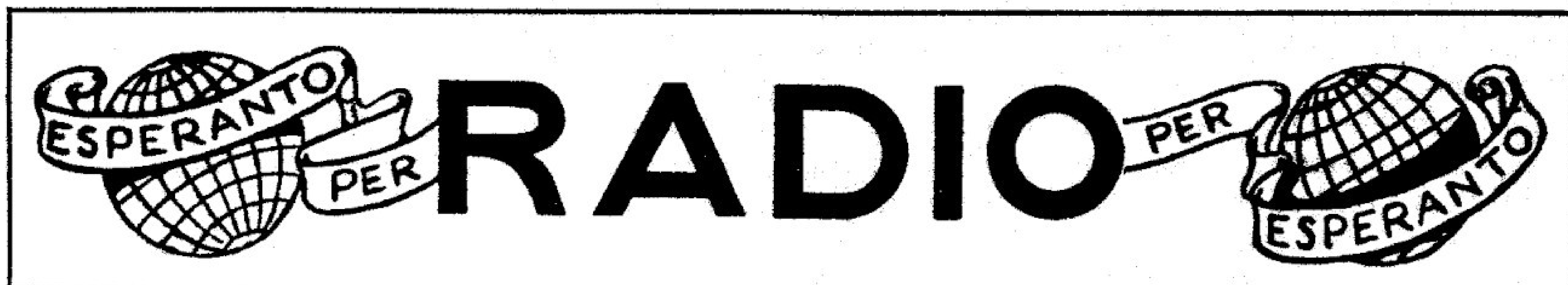
Daŭrigota.

Novzelando.—La Oficiala Bulteno de N.Z.E.A., eldonita en Novembro, raportas pri multe da kvieta sed solida laboro. Nova Patrono estas Hon. J. A. Hanan, M.L.C., Kanceliero de la Universitato de Novzelando. Oni esperas, ke la gazeto "La Interna Ideo" (Jarabono: 3ŝ. 6p.) helpos firmigi la movadon. La Sekretario de N.Z.E.A. estas S-ro W. H. King, Room 106, G.P.O. Building, Wellington, C.1.

La XIVa Internacia Tendaro de la Skolta Esperantista Ligo okazos 18–29 Julio apud Ipswich, Suffolk. Inter la Patronaro troviĝas la Urbestro. Plenajn detalojn liveros S-ro F. D. Murphy, 54 Constable Rd., Ipswich. Kosto de aliĝo kaj tendara kotizo, inkluzive: £1.1.0.

"La Novaj Vestoj de la Reĝo."—En la gazeto *La Juna Vivo* (Decembra numero) ĉi tiu Fabelo de Andersen tradukita de Zamenhof estas aranĝita kiel simpla teatraĵo. Oni povas ricevi ok ekz. de la gazetnumero, kun la prezentraĵo, sendante 4ŝ. al *La Juna Vivo, West-Graft-dijk, (N.H.), Nederlando.*

"The Young Socialist" presigas Esperantan kurson ĉiumonate.

ESPERANTA RADIOPROGRAMO—FEBRUARO, 1936.

Tago kaj Dato.		Horo.	Stacio.	Ondlongo. Metroj.	Potenco. Kv.	Programo.
Dimanĉo:	2, 9, 16, 23	09.15–09.45	Lille	247	5	K.P.
	9	09.15–09.45	Motala	1389	150	P.
	16	20.30–21.00	Tallinn	410	20	P.
	2, 9, 16, 23	21.20–22.20	Leningrad	1224	100	P.
	9, 23	22.40–23.10	Hilversum	301	60	P.
Lundo:	3, 10, 17, 24	17.30–17.40	Sottens	443	25	K.
	3, 10, 17, 24	18.30–18.45	Lyon	215	25	K.
Mardo:	4, 11, 18, 25	16.25–16.35	Moravska-Ostrava	269	11	P.
	4, 11, 18, 25	18.20–18.40	Hilversum	301	60	K.
	4, 11, 18, 25	18.50–19.00	Tallinn	410	20	P.
	4, 11, 18, 25	21.00–**.**	Funchal-Madeira CT3AQ	75	—	P.
	4, 18	21.45–22.00	Warsaw	1339	120	P.
	4, 11, 18, 25	22.20–23.00	Rio de Janiero PRF	31.58	15	P.
Merkredo:	5, 12, 19, 26	14.00–14.25	Paris PTT kaj relajsoj	431	120	K.
	5, 12, 19, 26	17.35–18.00	Vienna kaj relajsoj	506	100	K.
	5	21.15–22.15	Prague	470	120	Esperanta
			Brno kaj relajsoj	325	32	Horeto.
Ĵaŭdo:	6, 13, 20, 27	21.00–**.**	Funchal-Madeira CT3AQ	75	—	P.
	6, 13, 20, 27	21.50–22.20	Leningrad	1224	100	P.
Vendredo:	7, 14, 21, 28	19.40–20.00	Nice-Juan-Les-Pins	240	2	P.
Sabato:	8, 22	17.10–17.25	Hilversum	301	60	P.
	1, 8, 15, 22, 29	18.05–18.15	Rome	420	50	P.
			Milan kaj relajsoj	368	50	P.
	1, 15, 29	18.10–18.30	Hilversum	1875	100	P.
	8, 22	20.07–20.13	Lyons-la-Doua	463	90	I.
	1, 8, 15, 22, 29	21.00–**.**	Funchal-Madeira CT3AQ	75	—	P.

KODO: I=Informoj. **K**=Kurso. **P**=Parolado.

NOVJARA SALUTO AL "NIAJ" STACIOJ.

La Franca Radio-Bulteno konsilas sendi salutojn por la Nova Jaro al ĉiu stacio, kiu elsendas Esperante. Tio estas bonega ideo; kaj kvankam estas iomete malfrue, nepre sekvinda. Memoru, ke 5-vorta teksto estas sendebla poŝtkarte por nur ½p. Do, salutoj al ĉiuj estus laboro malkara, kaj certe efika. Konstanta alskribado de dankoj, atestoj pri ricevo k.t.p., estas tre valora en la radia sfero. Ne timu, ke viaj skribaĵoj estos nur ĵetitaj en la paperkorbojn! Kontraŭe, ĉiu radiostacio zorge registras pri la intereso por iu ajn programo.

MALLONGAJ ONDOJ.

Jam delonge la Brazila Registaro aplikis Esperanton en siaj poreksterlandaj elsendoj de la mallongonda stacio PRF. Nun Funchal, Madeira, uzas ĝin—kaj trifoje semajne! Vere salutinda afero. Espereble posedantoj de konvenaj riceviloj sukcesos kapti la interesajn disaŭdigojn de ambaŭ stacioj. Ĉiuokaze, ĉiu serioza radiulo danku ilin. Konstante la valoro de la mallongaj ondoj altiĝas, kaj estas dezirinde, ke Esperanto tenu sian ĝustan rangon inter la lingvoj.

LILLE.

Ankoraŭ ĉi tiu stacio funkcias per malgranda potenco matene; sed baldaŭ la tuta disaŭdigado estos per 60 kv. Ju pli oni subtenas ĝin nun, des pli certa estos la uzo de Esperanto poste, kiam ĝiaj elsendoj vere estos tre fortaj.

RADIO LYON.

La Direktoro de Radio Lyon, 39, rue de Marseille, Lyon 7, serĉas scii la dezirojn de aŭskultantoj pri la venontaj programoj, kaj ankaŭ volus ricevi informojn pri ricevado. Do konvinku lin pri la utileco de lia favoro al Esperanto, kaj montru ĝian praktikan voloron.

BRAJLA PROGRAMO.

Por blinduloj la monata bulteno de la Ĉeĥaj stacioj estas eldonata en punktoskribo, kio sendube estos granda ĝojo por niaj senvidaj samideanoj.

E. D. DURRANT, *Hon. Radiosekretario.*

PLENA GRAMATIKO DE ESPERANTO

**Verkita de K. Kalocsay kaj G. Waringhien. Eldonita de Literatura Mondo, Budapest. 372 pp. Broŝ. 8ŝ.; bind. 9ŝ. 6p.; afranko 6p.*

La *Enciklopedio*, la *Plena Vortaro*, la *Plena Gramatiko*: jen tri grandaj verkoj, kiujn ni ŝuldas al la entreprenemo de *Literatura Mondo*. Ĉiu el la tri estas grava por la studanto kiu serĉas informojn pri la historio, la vortaro, aŭ la gramatiko de Esperanto.

La aŭtoroj estas Esperantistoj eminentaj kaj spertaj. En la nuna verko ili celas sub unu kovrilo kolekti kaj respondi ĉiujn demandojn pri nia lingvo, teoriajn aŭ praktikajn; prezenti ĝian staton laŭ la nuntempa literaturo; sekvi principe, sed ne sklave, la Zamenhofan uzadon; lumigi ĉion ankoraŭ nebulan; kaj montri la tendencojn de la evoluo kaj la influon tiurilate de la logiko, la tradicio, kaj la praktiko.

La verko estas kvazaŭ kompletigo de *Lingvo, Stilo, kaj Formo*. Laŭ grando ĝi superas ĉiun ĝisnunan verkon tiuspecan. La aŭtoroj aranĝis la materialon laŭ ordo nekutima; tamen oni facile povas trovi la temon celatan helpe de plena indekso, kiu multe aldonas al la valoro de la verko.

La vidpunkto de la aŭtoroj kondukis ilin al elpenso de kelkaj novaj terminoj. Ĉu tiuj trovos akcepton, decidos nur la tempo. Por serioza pritrakto de teknika temo, ja necesas teknika terminaro. Sed la troa uzo de teknikaj esprimoj povas obskurigi aferon alie klaran, kaj fari la verkon malfacile digestebla: la aŭtoroj ne tute evitis tiun danĝeron. Interesa propono estas rekoni krom *nominativo* kaj *akuzativo* kazon trian, *prepozitivo* (=prepozicio plus substantivo), kvankam la Fundamento diras, ke "kazoj ekzistas nur du". Oni proponas ankaŭ novan parolparton, *subjunkcio* (=dependiga konjunkcio) (par. 152). La aŭtoroj ne uzas la vorton *atributo*, ĉar francoj kaj germanoj malsame ĝin komprenas (155). Laŭ ili ekzistas nur 6 prefiksoj kaj 4 sufiksoj veraj. La ceterajn afiksojn ili nomas *afiksoidoj — prefiksoidoj, radikoj prefiksiĝemaj, pseŭdoprefiksoidoj, sufiksoidoj, kvazaŭsufiksoidoj, kategoriosufiksoidoj* . . . ! Mi tre dubas, ĉu, eĉ post zorga trastudo de la volumo, multaj legintoj povos klare distingi inter *adjekto, komplemento, suplemento, prepozitivo*, k.c., aŭ eĉ difini *finaĵon pseŭdopleonasman*. Sed fakte ĉiu distingo inter afikso kaj aliaj radikoj estas pli-malpli nur oportuna arbitraĵo. Kiu perdiĝas en la scienca nebulego, tiu ne malesperu. Eĉ nesukcesinte enkapigi ĉiun teorian subtilaĵon, oni tamen povos bone uzi la lingvon. Ne estas malŝate al la genio de niaj teoriistoj memori, ke Zamenhof faris sian lingvon por la ordinara homo, kaj diris, ke "la instruitaj lingvistoj en tia afero ludas la lastan rolon, ĉar por ili ja ĝi estas malplej bezona".

Interesa estas la ĉapitro pri verbaj aspektoj: oni parolas pri *momentaneo* (*ek*), *inkoativo* (*ek, iĝ*), *durativo* (*ad*), *iterativo* (*re*), *perfektivo* (*el, tra, sat, tut*). Feliĉe oni permesas al ni ankaŭ la terminojn *momenta, komenca, daŭra, ripeta, fina*. Mi miras, ke mankas ankoraŭ pluaj sciencaj nomoj: *aŭgmentativo* (*eg*), *diminutivo* (*et*), *frekventativo* (*oft, kutim*); *kaŭzativo* (*ig*), *dezirativo* (*em*), *kooperativo* (*kun*), *limitativo* (*ĝis*), *terminativo* (*fin*), *pejorativo* (*aĉ, fi, mis, fuŝ*), *opozitivo* (*kontraŭ*), k.m.a. Se oni akceptas la eble utilan radikon *neg* (*negi, neganta, nege*) la terminoj *negativa* (=*nega*) kaj *negacio* (=*negado*) fariĝas nebezonataj. Mi eĉ opinias *kompar(ad)o* pli klara, ol *komparacio*. La aŭtoroj uzas la terminojn *presenco, preterito, futuro*, sed ofte estus multe pli klare diri simple *as, is, os*. La vorto *prezenco* (=jen *as*, jen *as-tempo*) estas aparte malagrabla por angla orelo (ĝi ne=*presence*); eble pli bona estus *presento* aŭ *nuno*. Ankaŭ *paseo* ne plaĉas.

Pri naŭ dekonoj de la verko oni povas doni senkvalifikan laŭdon. Aparte helpaj estas la klarigoj pri nerekta parolo (352) kaj pri la refleksiva pronomo (287–290). Interesa kontribuaĵo al la polemiko pri *-ita* kaj *-ata* estas la diro, ke diversaj specoj de verboj bezonas nesaman trakton tiurilate (238, 242). La aŭtoroj dediĉas 124 paĝojn al tre plena studo pri la principoj de Esperanta derivado (kategorieco de radikoj, sintezo, analizo). Grandaparte ĝi estas reverko de la genia teorio kiun ni ŝuldas al R. de Saussure, sed kun aldonoj. Eble ili kelkloke estas tro dogmaj (mi hezitus kondamni la diron ke *belaĵo*=*bela aĵo*, aŭ la formon *belokulo*); sed entute la klarigo estas majstra. Parenteze, mi notas konsente la distingon inter *de post* (du vortoj) kaj *ekde* (se oni sentas bezonon uzi tiujn dube utilajn esprimojn) (249, 322).

La 11 paĝoj pri fonetiko (vokala vasteco kaj longeco) sendube trovos laŭdon ĉe klerulaj rondoj, sed por mi, neklerulo,

ili estas (kun escepto de la tabelo sur p. 16) nur balasto senutila. Nezamenhofa kaj nekomprenebla estas la aparta pritrakto de *ŭ*, kiu vere staras samkategorie kun *j*. Kaj eĉ por konformiĝi al la teoriaj postuloj de la aŭtoroj, mi rifuzas diri *apsolute, ogdek, lonktempe, glafsonoro* ; prononcojn nekonatajn en la praktiko.

Pri kelkaj aferoj la aŭtoroj nediskuteble malpravas. Ŝajnas ridinde ataki la klarajn kaj ĝustajn formojn *virbovo, virkapro, virĉevalo*, sub la preteksto, ke oni povus miskompreni *minotaŭro, faŭno, centaŭro* (160). Nenia tia miskompreno estas ebla, kaj ĝuste por la mitologiaj bestoj ekzistas tiuj apartaj terminoj.

La instruo, ke post *po* oni uzu akuzativon (215 kaj aliloke) estas plene erara : Zamenhof nur unufoje (en 1888, sed neniam poste) uzis akuzativon post *po*, do ne estas ĝuste atribui al li kontraŭecon de uzado (ĉi tie la P.V. same eraras). Vidu *Lingvaj Respondoj* p. 40 (1891). La klarigo, ke *doni po du pecojn=doni pecojn, po du* estas sofisma ; la plena formo estus *doni pecojn, po du pecoj ĉiufoje*. Kaj oni ne povus same forklarigi la eraron sur p. 11, *ĉiu vokalo formas po unu silabon* kiel *formas silabon, po unu !* La tuta libro bezonas korekton pri tiu punkto.

Same nebone estas, insisti pri ĉiama *-us* post *kvazaŭ*, eĉ kiam la senco postulas *-as, -is*, aŭ *-os*. Forĵeti la logikan uzo de aliaj tempoj ol *-us* post *kvazaŭ*, signifus gravan malriĉigon de la lingvo. La asertoj, ke Zamenhof ne uzis *kvazaŭ* unuece, kaj ke lia ekzemplo estas "neimitinda arkaismo", nur montras, ke la teorio de la aŭtoroj ne respondas ĉi tie al la faktoj.

Mi forstrekus la paragrafon 179, kun la tabelo, kiel senutilan kaj erarigan. Oni ja rajtas diri *la mia*, se oni volas ; tamen oni ankaŭ rajtas preferi simplan *mia* laŭ la Zamenhofa modelo *Via pano estas pli freŝa, ol mia* (kaj multaj similaj). Klarigi, ke *mia* ĉi tie temas ne pri poseda pronomo sed pri poseda adjektivo, diras fakte nenion : oni povus same bone kaj samklarige forstreki *la* en ĉiu simila okazo.

La Zamenhofa formo *Mi timas, ke li ne falu* (349g) precize tradukas la anglan formortantan esprimon *I fear lest he fall* ; kaj kvankam ĝi ne estas ofta, mi ne volus ĝin mortigi. Kial kondamne nomi la formon *la manĝado ĝin* (263) "eksterordinara Zamenhofismo", "ne imitatan" ? Ĝi estas formo kelkafoje utila, certe logika ; kaj mi povas citi sufiĉe multajn ekzemplojn nezamenhofajn. Mi hezitus malrekomendi la Zamenhofan uzon de *unu* kiel adjektivo nedifina (213), kaj de *kiu ajn* (kvankam oni nun pli ofte diras *iu ajn*) (190). Post *kondiĉe ke . . .* , *-u* ŝajnas pli bona, ol *-os* (376 IV). Entute la aŭtoroj tro facile kritikas la Zamenhofan uzadon, kaj iom forgesas liajn vortojn, ke la lingvo baldaŭ tute detruiĝus, se ĉiu . . . "el pure persona opiniamo" volus ĝin "ŝiri laŭ sia plaĉo, kaj sen grava neceso montri sur ĝin siajn talentojn" (L.R. p. 70). Aliflanke, oni ne citu Zamenhofon favore por infinitivo post *sen* (245), aŭ por *iri returnen* (320), ĉar tiuj formoj troviĝas nur en liaj plej fruaj verkoj, kaj poste li ilin malkonsilis.

Ĉe tia lingvo, kia Esperanto, la logiko ludas rolon aparte gravan, kaj la aŭtoroj ŝajne donas al ĝi pezon nesufiĉan. Celante elserĉi kaj konstati lingvajn tendencojn, ili emas provi neregulaĵojn kaj esceptojn vere neekzistantajn, aŭ starigi striktan regulon, kiam temas nur pri elekto inter eblaĵoj. Ekzemplo estas la supozitaj neregulaĵoj ĉe la korelativa tabelo. Kial malpermesi pluralon al *neniu* (193) ? Kial ne uzi la utilajn formojn *ĉi tiel, ĉi tial* (182) ? Eĉ *ĉi tiam* mi trovis bone uzatan en nia literaturo, kie *nun* ne taŭgus. Kial ne diri *mi deziras trinki (iom) da teo* (261) ? Anstataŭ *neniam* (187) pli bone starus *ofte ne* ; kaj multloke simile.

Ne estas bone proklami, ke se sufiĉe da personoj ignoras la decidojn de la Lingva Komitato, unueco estus pli facile atingebla per cedo de la L.K., ol per disciplineco de la Esperantistaro (70). Anglo diras ne *mi kaj miaj infanoj*, sed *miaj infanoj kaj mi* (172), kaj same mi konsilus pri Esperanto. La formojn *ĉagrena koro, ekscita konduto, fiksa salajro, aflikta animo, konfuza animo* (24), mi komprenus laŭ senco aktiva (*anta*), ne pasiva (*ita*). La uzo de *dis* (*=mal*) (145) ŝajnas eraro. Anstataŭ *la vagonaro ekiris, ĵus kiam . . .* oni diru *ĝuste kiam*, aŭ *la vagonaro ĵus ekiris, kiam . . .*

La aŭtoroj faras kelkajn proponojn : *dis, far, re, retro*, sen gramatika finaĵo ; *disde* (*distingi A disde B=distingi inter A kaj B*) (89) ; *-iisto=-isto* (*komedisto*) (68) ; teknikaj sufiksoj *-ala, -eska* (23, 24) ; virinaj nomoj per *-a* (tre dubinda) (65) ; anstataŭigo de multaj *mal*-vortoj per apartaj radikoj (same tre diskutebla) (142) ; kelkaj korelativoj per *ali-* (ekz., *aliu*)—sed ne la plena serio, ĉar tio ne estus laŭfundamenta (192) (plua neregulaĵo !). Oni tamen notu, ke tiuj estas nur proponoj por pripenso.

Estas demandeble, ĉu *ge* signifas tutan familion (141). Mi prefere forstrekus *malbona* el la difinoj de *mis*. Mi ne uzus *um* kiel ĉe 83 IIIb ; kaj estas konsilinde limigi ĝin preskaŭ tute al la vortoj donitaj en la *Ekzercaro*, kaj al vortoj formitaj ŝerce aŭ

porokaze. Ĉu estas vere, ke en Esperanto oni neniam uzas la oficialan *ni*? Mi ne konsentas, ke pro sia malŝato al la pronomo *ci*, la aŭtoroj kvazaŭ ĝin ekstermu; en kelkaj rondoj ĝi nature uziĝas, kaj ĝi estas utila parto de la vivanta lingvo (172). La uzo de akuzativo post *ĉe* estas vere malogika, kaj mi ĝojas, ke oni ne ĝin rekomendas (320). La singularo ne estas ĉiam preferinda ĉe *oni* (176): decidas la kunteksto. La uzo de *ĝis* en 323I estas dube ĝusta: por anglo la frazo signifus *mi sendados de nun, kaj finos sendi nur dimanĉe.* Anstataŭ *plu ne* (218V) oni skribu *ne plu* (laŭ Zamenhofa lastatempa kaj pli logika uzado). Mi dubas pri la artikolo ĉe (*la*) *plej lerte el ĉiuj* (220). En la utila kaj eĉ tro plena listo de esprimoj interjekciaj kaj onomatopeaj mankas *ha ha* (rido) kaj *aj* (doloro). Ĉe 371 mankas la Zamenhofa *Ĝis kiam*? (=*how long*?)

Ofte temas efektive ne pri ĝusto sed pri gusto. La dusenca uzo de *certa* (195), kvankam internacia kaj Zamenhofa, ofte igas la signifon tute neklara: plibone oni uzu *iu, ia* por la senco *iu, ia*, kaj rezervu *certa* por esprimi sendubecon. Kion signifas, ekzemple, *li havas certan aŭtoritaton . . . certan salajron* (*nepran*? *ian*?)? Ĉe derivaĵoj (*certeco, certigi*), troviĝas nenia dusenceco tia. *Voti* pli utile signifus *voĉdoni*, ol *priĵuri*. Ĉe 395(3) logika estus komo post *paperon, kuraĝe*.

Preseraroj estas maloftaj: unu grava estas *en* (*sen*) *eraro* (213).

Ni resumu. Ĉe verko traktanta multajn demandojn konfese malfacilajn kaj eĉ ankoraŭ nedeciditajn, oni ne povas atendi ĉies konsenton pri ĉiu punkto. La nuna verko estas intencata por la progresinto, ne por la komencanto. Pri ĝi oni povas memori (kiel Kalocsay mem diris pri sia antaŭa verko), ke por paroli la lingvon perfekte, ne necesas lerni ĉiujn ĉi regulojn parkere. La libro provizas valoran konsilaron por la studanto kaj la instruisto, kaj ĝia studo liveros al ili grandan helpon. Oni legu ĝin tamen "kun okuloj nefermitaj", ĉar kvankam ĝi esprimas la ideojn de du tre kompetentaj Esperantistoj, ĝi ne estas la pura evangelio. Kelkloke ĝi instruas ne la lingvon de Zamenhof, sed la lingvon tia, kia la aŭtoroj volus ĝin fari. Entute ĝi estas verko tre bona. Se en estonta eldono oni forigos kelkajn erarojn (precipe pri la uzo de *po* kaj *kvazaŭ*) kaj faros ĝin pli konforma al la Zamenhofa modelo, ĝi estos verko bonega.

M. C. Butler.

ENGLISH AS SHE IS WROTE.

Exact copy of a letter sent in November by a firm in Osaka to a firm in London :—

Dear Sirs,

We have much obliged to write our letter to your esteemed firm herewith that we are extending our connection in your country, and find your firm being the first class in this line.

We have spent many years in the trade and manufacturers of Cotton, Wool, Rayon, Silk goods, and Fancy goods, and an article of clothing, and then believe the facilities in prices, etc., which we could offer you than anything other firm could give you.

We are pleasur to mention herewith that we have continually shipping enormouth quatities of the saide goods for all purposes, to every quater of glove, and our arrangement are that we can guarantee to save you at least a good percentage on freight and other expenses, etc., alone.

We beg to inform you that it is the custom of our firm to insist upon your estabrishment of Letter of Credit through the Yokohama Specie Bank or British Bank comfirmed L/C on acceptance on London with your first order, we feel sure you will agree to our proposal.

The foregiving we firmly believe are absolutely the fhiepest C.I.F. price any firm can offer you, and trusting you will be able to us of our services when you have orders to places. And you will need samples of our line. We will send you by eary mail.

Awaiting your immediately and good reply,

We are remain, yours respectfully,

. . . . . .

THE CUP CONTEST

The first year of the Three-Year Plan has ended, and the Cup has been won by the Eastern Federation with a final percentage of 64.61. Hearty congratulations to the President, the Secretary, and their loyal helpers who made the victory possible. Congratulations, too, to the North-Eastern Federation, which, after a poor start, made a bold bid for success, but only managed to finish second. The complete table is given below. The Cup will be presented at the Jubilee Fund Dance at The Cafeteria, 55 Moorgate, E.C.2, on February 1st, when it is hoped that a large number of members and friends will be present.

This is an opportune moment to examine the results to date. The number of new members enrolled is reasonably satisfactory, although it is a pity that their adhesion has been partially nullified by the lapsing of some old ones. The enrolment of "Friends of Esperanto" has not been so good as was anticipated. Some areas have done well, while others have scarcely started. We believe that many more sympathisers might be induced to support the movement in this manner, and will gladly send a supply of explanatory leaflets to anyone on receipt of a postcard request.

An International Contest.—The French and Swedish national associations are also running very similar Three-Year Plans. They copied the idea from us, and now challenge us! The winner is to be the association which has the greatest number of members at the end of the period, *i.e.*, in 1937. I am sure that we in Great Britain can work as well and as effectively for Esperanto as they can in either France or Sweden, and we rely on our members to prove this. We in the office will do our utmost, but only if we have your full and enthusiastic support can we be certain of success.

The Jubilee Fund made good progress during December, and the list of donations received during that month is as follows :—

	£	s.	d.
Previously acknowledged	395	0	5
Long Eaton Esp. Soc.	1	3	0
C. Leverton, Nottingham	0	2	3
Birmingham & Bournville Societies ..	20	0	0
Miss E. Squire, West Hartlepool ..	1	0	0
East Ham Esp. Soc.	3	2	4
Esperantisto 8820	25	0	0
St. Helens Esp. Soc.	0	17	4
Southport Esp. Soc.	1	11	6
Huddersfield Esp. Soc.	1	0	0
S. T. Fuller, Brighton	0	2	6
Miss G. Appleby, Colchester ..	0	10	0
Anon., Birmingham	4	0	0
Cheltenham Esp. Soc.	0	13	0
Weston-super-Mare Esp. Soc. ..	1	0	0
North Eastern Federation	0	10	0
Miss I. Burrows, Nottingham ..	1	2	4
Miss B. C. Briggs, Nottingham ..	0	13	0
G. Mell, Darlington	0	3	0
Southend-on-Sea Esp. Soc.	1	18	2
B.E.A. Instruanto	0	2	0
J. M. H. Gentle, Yarmouth, I.O.W. ..	0	5	0
S. P. Marks, London, W.3	0	4	0
Bishop Auckland Esp. Soc.	1	10	0
	£461	9	10

To all helpers we give sincere thanks. This list again shows how Groups and Federations are helping by co-operative effort. The £20 from the Birmingham and Bournville Societies is the result of the Bazaar referred to in our last issue. Romford Esperanto Society is arranging a similar function, but on an even larger scale, as announced on page 253 of this issue. To this total of £461. 9s. 10d. received since the launching of the fund in June last, we hope to be able to add the promised donation of £300 shortly, so that the first £1,000 is now in sight. Congratulations to all concerned. A determined effort this year should ensure the opening of our own home at the Jubilee Congress in 1937.

Esperanto Builders.—There are only two names to add to the last list published, namely :—

40. H. A. Padley, Farnborough.
41. E. H. Settle, Manchester.

The beginning of a new year is an opportune time to decide to help the movement by a small regular contribution. If you can set aside 6d. a week to cover your subscription to the Association, and a donation to the Jubilee Fund, please ask for a Builder's Card.

British Esperanto Congress to be held at The Hayes, Swanwick, Derbyshire, June 5th–8th, 1936. The following additional members have joined :—

21. Mrs. M. Holmes, Torquay.
22. J. T. Holmes, Torquay.
23. Miss F. Johns, Torquay.
24. L. Mason, Leicester.
25. W. H. Errington, Thornton Heath.
26. R. Robertson, London.
27. H. Ingham, Chesterfield.
28. J. R. Grocott, Blackburn.
29. Mrs. Grocott, Blackburn.
30. Mrs. C. Ellison, Bournville.

Tickets, price 2/6 each, may now be obtained from the B.E.A. We appeal to those who intend to take part to join as early as possible, as this enables us to make

better arrangements for your comfort and enjoyment.

Finally, if you live in the London area, be sure to come to the Jubilee Fund Dance to-night (Feb. 1st) and help to acclaim the Cup winners. Cards and other amusements will be provided for those who do not dance.

C. C. G.

THREE-YEAR PLAN CUP CONTEST.—Final figures for 1935.

	QUOTA.					OBTAINED.					
	M.	F.	J.F.	G.	P.	M.	F.	J.F.	G.	P.	%
1. Eastern Fed.	100	300	50	2	890	71	149	51	1	575	64.61
2. North-Eastern Fed. ..	30	250	25	2	465	30	89	10	–	249	53.56
3. East Midland Fed. ..	50	300	50	2	640	33	94	12	2	311	48.59
4. Yorkshire Fed.	90	600	60	3	1170	65	183	11	2	559	47.78
5. Northants Fed. ..	6	50	15	1	115	5	5	1	1	51	44.34
6. Lancs. & Ches. Fed. ..	100	800	60	4	1440	80	140	13	1	573	39.79
7. Bristol & Som. Fed. ..	20	150	25	1	295	17	10	1	–	96	32.54
8. S. Wales & Mon. Fed. ..	20	150	25	1	295	15	17	2	–	94	31.86
9. South-Eastern Fed. ..	95	650	50	3	1235	38	101	50	1	361	29.23
10. South-Midland Fed. ..	45	250	50	2	565	20	37	8	1	165	29.20
11. London	200	1050	100	2	2190	82	171	37	–	618	28.22
12. West Midland Fed. ..	90	650	60	3	1220	37	92	40	1	337	27.62
13. Overseas..	48	250	20	1	530	29	–	1	–	146	27.55
14. Southern Fed.	35	250	40	2	505	10	37	8	2	135	26.73
15. Scottish Fed.	90	700	60	3	1270	37	30	15	1	250	19.69
16. Remainder of G.B. and Ireland	60	1100	60	3	1520	16	23	–	–	103	6.77
	1079	7800	750	35	14345	585	1178	260	13	4623	
Percentage of Total											32.23

M=New Member of B.E.A. F=Friend of Esperanto.
G=New Group. J.F.=Jubilee Fund. P=Points.

THREE LETTERS

(1) *Mr. W. H. Hirst writes from Huddersfield :—*

Herewith I am enclosing you two letters I have received from Mrs. G. . . . The first one was received after she had studied the language just one day. I gave a lecture on the Thursday evening, Jan. 2, before the . . . Group of the A.P.A., and on the Saturday the Secretary of the A.P.A. received letter No. 1, which she sent on to me. I received it on the Monday morning. Letter No. 2 was received after I had sent her some books. You will see that she has got a very good grasp of the language in an exceedingly short time . . .

(Here are the letters referred to. I have them in front of me while I write, and can vouch for the accuracy of the transcript.—Ed., B.E.).

3/1/36.

(2) Kara Sinjoro Hirst,

Hieraŭ (vesperon) mi aĉetis lerno-libreton "Esperanto" por du pencoj, kaj hodiaŭ mi povas jam skribi ĉi tiun leteron per la helpo de tiu libreto, kiun mi legis rapide hodaiŭ ! Mi amas jam la lingvon Esperanto, kaj volas lerni multe pli.

Mi petas ke vi diros al mi la (name) de kelkaj aliaj libroj ke mi devas aĉeti por bone lerni la lingvon.

Hieraŭ mi ne konis *unu* parolon de Esperanto ; hodiaŭ mi jam povas skribi letereton al vi, kaj mi esperas ke vi povas legi ĝin.

Mi ne havas vortaron, kaj en la lerno-libreto mi ne findas sufiĉonaj vortoj, sed mi esperas ke vi skuzos min, y mi dankas vin vive de viaj interesaj vortoj de hieraŭ.

Via esperanta lernisto,
G.

P.S.—Mi ne povos iri en la claso de Esperanto del S-ro Taylor, sed mi povos legi kaj lerni en la domo, en la vagonaro, kaj en la buso (?), kiam mi havos tempo.

La 9an de Jan., 1936.

(3) Estimata Sinjoro Hirst,

Mi bone ricevis vian pakaton de libroj, kaj mi dankas vin sincere de tio, kiun vi skribis al mi.

Mi elektis du librojn : "Step by Step", kaj "Home Student", kiuj ŝajnas al mi bonaj libroj, kaj mi resendas al vi hodiaŭ la aliajn, kun multaj dankaj kaj mandato poŝto de 2/3d (libroj kaj poŝto).

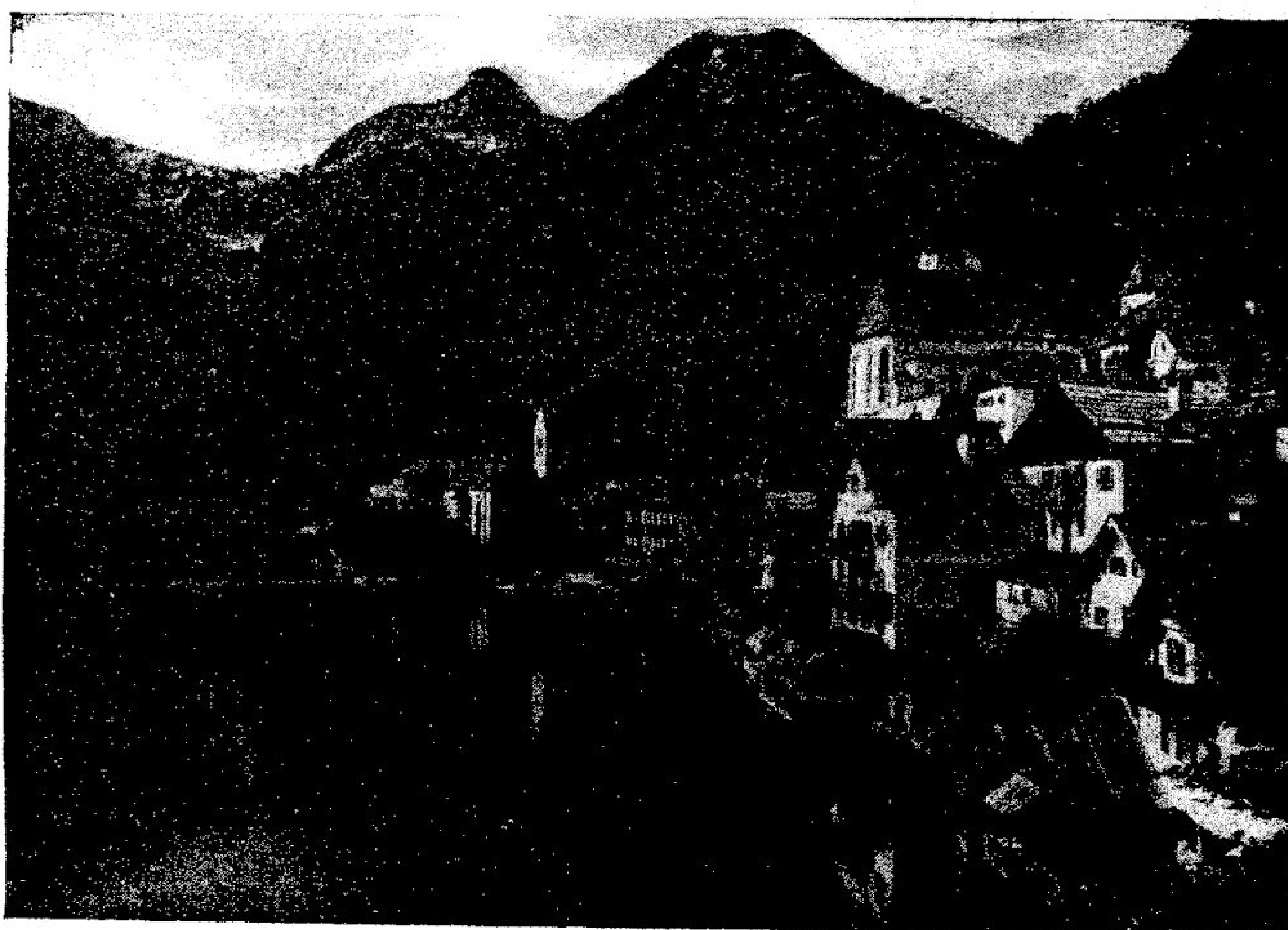
Mi envias vin, ĉar vi povas traduki, paroli kaj esprimi en Esperanto lingvo viajn pensojn, sed mi esperas ke baldaŭ mi povos fari ĝin pli-malpli ! Mi dankas vin de la informo de la Kunvenejo en Leeds je la proksima Sabato, sed mi devos esti en Konferenco de la Germana Klubo de H . . . , de kio mi estas presidantino.

Kun multaj dankaj kaj bondeziroj,

Via vere,
G.

THE 28th UNIVERSAL ESPERANTO CONGRESS IN VIENNA

DETAILS OF THE ARRANGEMENTS

HALLSTADT AND HALLSTADT LAKE.

1. The Congress.

The Congress will be held under the patronage of the Austrian Government from August 8th to 15th, in the former imperial palace "Hofburg".

The Congress subscriptions are as follows :—

	To April 30.	*To June* 30.	*After June* 30.
(*a*) Ordinary subscription	32/–	34/–	38/–
(*b*) Subscription for additional members of the same family ..	19/–	21/6	24/–
(*c*) Subscription for those under 18	13/–	14/6	16/–

Congress membership forms may be obtained from, and returned to, the B.E.A. office, but to secure the lower subscription rates, this must be done at least a week earlier than the dates given above. Congress members who pay the full rate, receive, *inter alia*, membership card and congress badge, *Aŭstria Esperantisto* from January to August, 1936, admission to all meetings of the Congress and Summer University, reception by the Municipality of Vienna, the Congress Ball, tickets for the play *La Blanka Ĉevaleto*, Congress book, and a beautifully illustrated guide-book to Austria. Those who join under section (*b*) do not receive *Aŭstria Esperantisto* or the congress and guide-books.

2. The Summer University.

The Summer University will be arranged on novel lines, and will consist of two large international conferences.

The first, in which the various governments will be invited to participate, will have as its subject : "The Cultural and Economic Problems of Central Europe". The speakers may use either Esperanto or their own language, followed by an Esperanto translation.

The second, organised by the *Unuiĝo de Esperantistaj Virinoj*, will have as its subject : "Women in Cultural and Economic Life".

3. Our Parties to Vienna.

The Congress Committee has arranged a tour through Austria in comfortable motor-coaches, for those who can afford the time and the money, and accordingly, we have arranged two parties to meet the convenience of those who wish to combine an attractive tour of the country with the Congress, and those who wish to visit the

GLOSSGLOCKNER ALPINE ROAD.

Congress only. In either case the tickets are valid for individual return within one month. The programmes are given below; prices and booking arrangements will be found on cover page 3.

4. Party "A".

Tuesday, August 4th.—Leave London, Victoria, at 3 p.m. Travel *via* Dover, Ostend, Brussels, Cologne, Munich. Note that meals *en route* are not included in the prices given. Sleepers can be arranged for 2nd class passengers, if desired, at an extra cost of approximately 30/–.

Wednesday, August 5th.—Arrive Salzburg 3.54 p.m. Evening free, sleep in Salzburg.

Thursday, August 6th.—Breakfast. Visit to the bishop's summer-residence in Hellbrunn, dating from 1613, afterwards tour of Salzburg. Lunch. In the afternoon visit to Hohensalzburg, the most important German fortress. Dinner. In the evening a festival of dancing and singing in national costume. Sleep in Salzburg.

Friday, August 7th.—Breakfast. Depart for Gaisberg (1288m), magnificent view of Salzburg and the lakes of Salzkammergut, Fuschl Lake, St. Gilgen, Strobe, Wolfgang Lake, Ischl, Ebensee, Gmunden (halt for bathing), Wels, Linz. Lunch *en route*. Dinner at Linz. In the evening theatre and music provided by the Tourist Department of the town. Sleep at Linz.

Saturday, August 8th.—Breakfast. The Danube. Lunch at Melk (Abbey). Arrival in Vienna at 5 p.m. Dinner. Opening of the Congress in the halls of the Imperial Castle. Social evening. Sleep in Vienna.

Sunday, August 9th.—Breakfast. Religious services. Lunch. Either Excursion D or E. Excursion D is a visit to the former Imperial Palace of Schönbrunn by motor, and to the Zoological Gardens. Excursion E is a visit to Klosterneuburg, near Vienna, to the abbey, and to the bathing-places on the banks of the Danube. Return to Vienna. Dinner. The Opera "*La Blanka Ĉevaleto*" in Esperanto. Sleep in Vienna.

Monday, August 10th.—Breakfast. Opening of the Summer University. Lunch. Motor-car excursion to Kahlenburg, with beautiful views of Vienna and the valley of the Danube. Visit to Castle Kobenzl and to Grinzing. Music and folk-song. Dinner. Return to Vienna and bed.

Tuesday, August 11th.—Breakfast. Business Meeting. Official reception by the Municipality. Congress photograph. Lunch. Tour of the Imperial Palace or the Imperial Treasury. Sectional meetings. Dinner. Excursion G or H. Excursion G is a three-hour sail on the Danube, with music, song, and dance. Excursion H is a visit to Prater and the amusement park there. Sleep in Vienna.

Wednesday, August 12th.—Breakfast. Summer University. Sectional meetings. Inauguration of Esperanto Street. Lunch. Motor tour of the town. Dinner. Conference: "Women in Cultural and Economic Life". Sleep in Vienna.

Thursday, August 13th.—Breakfast. One of the following all-day excursions (payment extra as indicated:—

K.—By motor to the Rax Alps and then cable-railway to the summit; motor to Sommering, lunch, continue journey to Wiener-Neustadt or Baden for dinner. Return to Vienna at 10 p.m. (23/–).

L.—Train from Vienna to Ruchberg at the foot of Schneeberg. Rail to summit. Lunch, walks on the mountain, then return to Ruchberg for dinner. Return to Vienna to sleep (15/–).

M.—Motor to Mödling — Heiligenkreuz (old monastery) — Baden, official reception, lunch, concert, dinner, return to Vienna (10/6).

N.—Train to Melk (abbey), by ship through

beautiful Wachau to Vienna, with lunch and dinner (9/-).

O.—Motor to Eisenstadt (Haydn's tomb) — old castle at Forchtenstein — lunch. Return *via* Wiener-Neustadt, dinner (8/-).

Friday, August 14th. — Breakfast. Summer University or Business Meeting. Lunch. Motor tour of Vienna. Dinner. Congress Ball (fancy dress optional) in the Imperial Castle. Music and song for those who do not dance.

Saturday, August 15th.—Breakfast. Official close of the Congress. Lunch. Motor 'buses to Mödling, Baden, Vöslau, Wiener Neustadt, Semmering. One hour halt, then through beautiful mountain passes to Graz. Dinner. Official reception and amusements. Sleep in Graz.

Sunday, August 16th.—Breakfast. Tour of Graz. Schlossberg (lunch), Kärnten, Pack, Waldenstein Castle, Wolfsberg, Klagenfurt. Official reception and presentation at the theatre. Dinner. Sleep in Klagenfurt.

Monday, August 17th.—Breakfast. Continue journey *via* Lake Wörther, Villack, Spittal (lunch), Heiligenblut, and then by the new and wonderful Grossglockner Alpine Road to Glocknerhaus. Those who book sufficiently early will be able to sleep in the hotels on the mountains; others sleep in Lienz.

Tuesday, August 18th. — Breakfast. Journey continued: Fuscher-Torl, Ferleiten, Fusch., to Zellam Zee (lunch), then to Salzburg to start the journey home.

Tickets are valid for individual return during one month, and those who desire to do so may continue visiting places of interest in accordance with their own desires.

5. Party "B".

Leave London (Victoria) on Thursday, August 6th, at 3 p.m. Travel *via* Dover, Ostend, direct to Vienna, arriving there on Friday at 8.10 p.m. Supper, hotel, breakfast. From August 8th–15th, arrangements as listed above. After the closing meeting either return to England, or spend further time in Austria, and return as desired during the validity of the ticket (one month).

In a limited number of cases we can arrange for those who wish to take the first part of the Austrian tour and the Congress, or those who can only take the Congress and the second part of the tour, to do so. In that case, state your exact requirements without delay; we will then state whether we can arrange this for you, and quote prices.

NIA PAROLEJO

It is a characteristic of the normal human to consort with others of similar tastes. Thus a Club is formed, and at the appointed meeting-times the members are accustomed to foregather. Often the object of the club occupies no place in the minds of the members except during the hour of meeting. There should, however, be one exception to this: the Esperanto Club.

To judge by the lack of propaganda activity on the part of many Esperantists, the ideals and aims of the Movement occupy their minds only when they attend the Club. This is surely wrong. The true Esperantist allows himself no breathing-space in his efforts to gain fresh recruits, to stir those who are indifferent from their torpor, to crush the stupid or ignorant objections of opponents. He must study the art of Salesmanship, to make them realize the loss they sustain by their ignorance of the language; he must sell the idea of its necessity. The Club atmosphere, in which he himself relaxes, should be to him a continual source of inspiration and stimulation to further effort. The first aim of every Esperantist Club should be to place all its resources at the disposal of the movement, and to prevent the movement from becoming merely the means to the one great end—the aggrandisement of the Club!

Does such a Club exist? Maybe a very new one opens with this idea. But it is not long before the founder, in his desire to get enough members to be able to pay for rent and other expenses, alters his programme, so that social events, held in the national tongue, may appeal to outsiders; and in order to keep them, the claims of the language and the memory of its founder are allowed to fade into the background. Should one of the members be a lover of Wagner, then the simple stirring melody of *La Espero* becomes unpopular, and is replaced by—*Funiculi, funicula*! Such is English humour! As long as loyalty to the Club suppresses love of the Movement, so long will the man in the street fail to take Esperanto seriously. Better by far is it to bring another adherent to Zamenhof in the coming year, even than to buy a book on his day! (*Abbreviated—Ed.*)

F. C. Midas.

FIANĈIĜO.

Gustafson — Goodes. — F-ino Astrid Gustafson, Arboga, Svedujo, kun Wilfred M. Goodes, Romford.

NASKIĜO.

Goodliffe.—Je 12 Januaro, al Ges. Goodliffe, Kenach, Newstead Avenue, Westdale Lane, Mapperley, Nottingham, filo, nomita Arnold.

MORTOJ.

Cronin.—Je 23 Novembro, F-ino F. A. Cronin, el Ipswich. Ŝi estis membro de la B.E.A., kaj komencis lerni por la Itala kongreso.

Gauntlett.—Je 29 Decembro, D-ro Charles Trevor Gauntlett, Mus. Dok. Li estis 36 jarojn orgenisto kaj ĥorestro ĉe la Paroĥa preĝejo. Malnova kaj fervora Esperantisto.

Garbutt.—Je 6 Januaro, en sia hejmo, 16 Wentworth Gate, Harborne, S-ro William H. Garbutt, 80-jara. Profesie li estis ĵurnalisto, kaj 19 jarojn estis raportisto por *The Birmingham Post*. Li fondis la unuan Esperantan Klubon en Birmingham, kaj estis la unua Prezidanto de la Mezlanda Federacio. En 1931 li festis sian "oran edziĝon".

Merchant.—Je 9 Januaro, en Sheffield, John Merchant, Prezidinto de la B.E.A. (Vidu p. 234).

McLean.—Je 9 Januaro, A. G. McLean, M.B.E.A., el Newport.

LA MALFERMITA LETERO

Roluloj : Johano, Margareto (novaj geedzoj).

SCENO UNUA

(*Margareto, sola en la ĉambro, legas ĵurnalon. Venas Johano*).

J. Nu, mia kara ! Ĉu vi fine trovis legaĵon, kiu vin interesas ?

M. Jes. Mi ĵus legis artikolon "Ĉu edzino malfermu la leterojn de la edzo ?"

J. (*petoleme*). Kiel interese ! Kiu estas la saĝulo, kiu kuraĝas esprimi opinion pri tiu grava demando ?

M. (*ridas*). "Junedzino" skribas al la ĵurnalo por demandi, ĉu ŝi rajtas malfermi la edzajn leterojn dum lia foresto.

J. Nu, kial ŝi ne demandas pri tio al la edzo mem ?

M. Ŝajnas, ke ŝi jam malfermis ian leteron adresitan al la edzo. Ĝi estis nur reklamo, tamen, kiam la edzo revenis, li tre koleris.

J. Li estus furioza, se li scius, ke lia edzino petis la konsilon de ĵurnala redaktisto pri la afero. Vere, mia kara, ĉu vi ne povas trovi pli interesan legaĵon ol tio ?

M. Sed mi opinias, ke la problemo vere estas tre interesa. Se vi estus redaktisto, kaj mi skribus al vi—

J. (*interrompas*). Se mi respondus laŭ la maniero de moderna redaktisto, mi skribus : "Ĉu vi efektive deziras malfermi la edzajn leterojn ? Kompatinda etulino ! Mi tre bedaŭras, ke tio ne plaĉas al via edzo. Sed la viroj ofte estas malagrablaj kaj neraciaj. Nu, mia kara legantino, ne atentu, kion li diras. Mi tutkore kunsentas kun vi. Kaj mi estas certa, ke via nova ĉapelo aspektos tre ĉarma, ornamite per lekantoj".

M. Ne moku min, Johano. Mi volas paroli kun vi serioze.

J. (*kun serioza mieno*). Nu, laŭ mia opinio, edzino efektive rajtas malfermi la edzajn leterojn, se ŝi tion deziras.

M. Mi konsentas.

J. (*ĉiam petoleme*). Sed pri ilia legado—nu, tio estas afero tute alia.

M. Johano. Ne ŝercu ! Vi bone scias, ke—laŭ virina penso, almenaŭ—malfermi leteron kaj ĝin legi estas unu sama afero.

J. Tiuokaze mi ne povas konsenti. La tuta demando estas absurda. Vi kaj mi havas neniajn sekretojn inter ni. Tamen mi ne komprenas, kion vi atendas ricevi el la lego de miaj leteroj. Plejparte ili estas nur reklamoj aŭ kontoj. Se mi ricevas leteron kun novaĵo interesa al ni ambaŭ, tiam mi ĝin legas al vi.

M. Jes, mi tion scias, Johano. Sed ne ĉiu edzo same faras. Kaj tiuokaze, edzino deziranta scii ion pri la aferoj de la edzo eble ĝin ricevus, legante lian korespondaĵon.

J. Eble ! Kaj poste, kia ŝtormo ! Sed ne parolu pri tiaj malfeliĉaj geedzoj. Mi konfesas, ke la demando ne interesas al mi. Tamen, mi permesas, ke vi malfermu miajn leterojn, se vi tion deziras.

M. Vi karulo !

(*Kurteno*)

SCENO DUA

(*Sama ĉambro, la sekvintan tagon. Margareto staras sola, tenante per la mano du leterojn*).

M. Jes, mi ja malfermos ilin. Johano ja diris, ke mi malfermu liajn leterojn. (*Ŝi malfermas unu*). Patenta kuracilo ! Ba ! (*Ŝi malfermas la alian, kaj rigardas la subskribon.*) Roberto ! Roberto Ronaldson ! Kiu estas tiu ? Mi ne memoras la nomon. Ho ! Jen postskribo. Kaj oni diras, ke nur virinoj metas postskribojn ! "Parenteze, mi volus diri, ke Helenjo ne forgesas vin, kaj la multajn feliĉajn horojn kiujn ŝi pasigis kun vi antaŭ ol vi edziĝis. Ĉu vi memoras lastan jaron, kiam, promenante en la arbaro kun vi, ŝi vundis la piedon, kaj vi portis ŝin hejmen ? Mi scias, ke ŝi tre volus vin viziti. Tamen, eble via edzino malkonsentus tion." (*M. falas sur seĝon, manfrapante la frunton.*) Kion tio signifas ? Helenjo ? Helenjo ? Kiu estas tiu ? Promenanta kun Johano ! Multajn feliĉajn horojn ! Volus lin viziti ! Mi eble malkonsentus ! Lastan jaron ! Sed ĝuste tiam ni gefianĉiĝis ! Ĉu povas esti, ke Johano flirtadis kun tiu virino, kaj samtempe skribadis leterojn al mi, por diri, ke en la tuta mondo li amas neniun krom mi ? Kion ĝi signifas ? (*Eniras J.*)

J. Mia kara ! Kio estas al vi ? Vi ŝajnas tre malĝoja. Ĉu Elizo ĝenis vin denove ? Se jes, tuj maldungu ŝin.

M. Ne, Johano. Sed mi uzis la permeson, kiun vi donis al mi, kaj mi ĵus malfermis ĉi tiun leteron, kiu alvenis por vi tagmeze (*transdonas ĝin al li*).

J. Ne malbona novaĵo, mi esperas.

M. Legu ĝin, Johano. Mi pretigos la vespermanĝon (*eliras*).

J. Evidente io en la letero ŝin maltrankviligis. (*Li malfermas la leteron kaj rigardas la subskribon*). Ho, Roberto Ronaldson, la nevo de Ges. Mitchell, kun kiuj mi loĝis antaŭ ol mi edziĝis. (*Li legas la leteron*). Kio estas al la edzino? Tute simple li skribas, ke li vizitos nin hodiaŭ vespere. Ĉu eble tio malplaĉas al Margareto? Sed ne! Ŝi ĉiam ĝojas renkonti miajn amikojn. Kaj la postskribo pri Helenjo. Kompatinda Helenjo! Mi tre ĝojus ŝin revidi. (*Post pripenso*). Ĉielo! Ĉu estas eble, ke Margareto ĵaluzas pri Helenjo? Kia ŝerco! (*Eniras M.*). Nu, mia kara, mi ĵus legis la leteron, sed ĝi ne enhavas malbonan novaĵon. Male—

M. (*interrompas*) Mi ne legis la leteron, Johano; nur la postskribon. Kaj nun mi volas klarigon.

J. Klarigon! Estas nenio, kiu bezonas klarigon. Tute simple: Helenjo estas —aŭ estis—kara amikino . . .

M. Ho, Johano!

J. Trankviliĝu, mia kara. La amikeco estis tute platona.

M. Tiuokaze *estas* vere, ke vi ofte promenadis kun ŝi?

J. Jes.

M. Sed lastan jaron! Ho Johano! Lastan jaron ni fianĉiĝis!

J. Jes, mi scias. Mi klarigis kaj reklarigis la aferon al Helenjo. Sed ŝajne ŝi neniam komprenis.

M. Ha! Ĉu Helenjo estas etulino?

J. Ho, ne. Ŝi tute ne estas etulino.

M. Ho Johano! Kiel kruela vi estas, sidi tie kaj tiel serene paroli pri tia aferaĉo! Via amiko skribas, ke tiu virino volas viziti vin, sed ke mi eble malkonsentus. Ho, ne permesu, ke ŝi venu ĉi tien. Mi ne volas ŝin renkonti. Mi absolute rifuzas ŝin renkonti.

J. Nu, bone, Margareto. Sed vi ja scias, ke mia amikeco kun Helenjo—

M. (*interrompas*) Ho, ĉesu!

J. Ĉesu kion?

M. Ĉesu paroli pri ŝi laŭ tia familiara maniero! Diru al mi: Ĉu vi iam ŝin kisis?

J. Certe ne.

M. Mi ĝojas aŭdi tion, almenaŭ.

J. Sed tre ofte ŝi kisis min.

M. Kio!

J. Mia kara, mi diris kaj rediris al Helenjo, ke ŝiaj kisoj devas ĉesiĝi. Sed ŝi persistis. Do kion fari?

M. Fari? Vi estus povinta rifuzi paroli kun ŝi. Vi estus povinta eviti ŝin renkonti. Ho Johano! Diru, ke la tuta afero ne estas vera. Vi vere amas min, ĉu ne?

J. Kompreneble! Tion vi ja bone scias.

M. Kaj tiu Helenjo—Vi neniam volas vidi ŝin denove, ĉu?

J. (*post pripenso*) Nu, via demando estas iom malfacila. Jam de longe mi ne vidis Helenjon, kaj mi devas konfesi, ke mi tre ĝojus ŝin revidi). (*M. falas sur seĝon, kovrante la okulojn per la mano. Aŭdiĝas sonorilo*). Jen iu ĉe la pordo, kaj Elizo forestas. Mi iros. Sed Margareto, la tuta afero estas miskompreno. Mi nur volis pruvi al vi, ke malfermi la leterojn de aliaj estas ludo tre danĝera. Poste mi klarigos la tutan aferon. (*Li foriras, kaj revenas kun amiko, kiu alportas hundinon*). Jen mia bona amiko Roberto Ronaldson. Kaj jen (*li montras al la hundino*) mia kara, estas Helenjo!

(*Kurteno*).

El la angla tradukis kaj adaptis
CATHERINE DEWAR.

IN THE CAR

On 10 December we visited the County School, **Bicester,** and spoke to 60 boys and girls who were keenly interested. In the evening to the local Toc H, by invitation of our member the Rev. J. H. Eddlestone, who hopes soon to get a class going there with the help of the Oxford group. December 11 was spent in visiting friends in **Retford,** where Mr. F. J. Rogers, an isolated Esperantist, is endeavouring, with the aid of a few pupils, to work up a group. On the next day we were booked to visit **Nunthorpe** Secondary School, but on arrival at Nunthorpe found that there was no secondary school in the place. Later it transpired that we were supposed to be at a school in York, 50 miles away, with that name. The Head accepted responsibility for the misunderstanding, which he said was not the first time it had occurred, and he will arrange a visit early this year. In the evening a visit to Mr. Mell's class at **Darlington,** with a few more expert Esperantists as visitors. The class is well alive, and making excellent progress; both teacher and students are to be congratulated.

On Dec. 13, a talk to a Men's Fellowship in **Gateshead,** and next day to the N.E. Federation meeting at Gateshead. Severe snow and frost prevented as large an attendance as usual, but sales were good,

and the meeting was of high quality. Among the items—all very good—were two sketches, humorous stories (Mr. Mell), a propaganda talk (Mr. Fairbairn), The Life of Zamenhof (Mr. Thompson), A Visit to Georgia (Mr. Fomison). A collection for *Ligilo* raised 25/-. Future meetings were fixed as follows: Bishop Auckland, Mar. 28; Ryton, July 11; Darlington or Sunderland, Sept. 28; and Gateshead, Dec. 12.

On the Sunday we visited 120 children at a **Newcastle** Sunday School, and some teachers promised to visit the local group. In the evening a specimen lesson at a N.C.L.C. meeting in **Wallsend.** On Dec. 16, to 70 children age 9–12 in **Greenside** Council School, near Ryton. It might have been thought that *neriĉaj* village children of this age and type would not have shown much interest. On the contrary, they learned with surprising avidity, and the visit was a real pleasure. In the afternoon to 170 older children at **Ryton** Senior School, where the Head expressed a wish for a repeat visit in the future. On the way home we called at Owler Lane Intermediate School, **Sheffield,** and addressed the whole school of 270 children for 1¼ hours. Of this visit much the same may be said as of Greenside school above.

On December 20th we visited Queen Mary's Grammar School, **Walsall.** This is an important Public School, with a strong language staff. We spoke to 60 juniors, and afterwards to 200 seniors. 250 books left were almost all disposed of in a day, and the Head said that he had seldom seen so much interest displayed in a talk of the kind.

January was begun with two visits in **Balham:** on the 2nd to the local L.N.U. Youth Group, and on the 7th to the Rotary Club of Balham, who gave a very friendly hearing. Mr. Brigden hopes to make a propaganda push in this neighbourhood in the near future.

M. C. B.

***Romo kaj Ĉirkaŭaĵoj** (*La Verda Gvidlibro*). —*Itala Turisma Klubo.* 228 *paĝoj*, 4 *mapoj*, 28 *planoj*. *Tole bindita*, 6ŝ. 6p.; *afranko* 6p.

Ĉi tiu gvidlibro estas inda posteulo al *Milano kaj la Lagoj de Lombardio*: la du volumoj estas la plej luksaj kaj detalaj gvidlibroj en nia lingvo. Ĝi enhavas detalajn klarigojn pri la konstruaĵoj, preĝejoj, muzeoj, kaj artaĵoj de la urbo, kun plena strat-indekso, kaj notoj utilaj por la vizitanto. Troviĝas artikoloj pri la prononco de la itala lingvo, kaj pri la arto kaj la historio de Romo: ankaŭ listo de la ĉefaj artistoj, kaj notoj pri la kieo de iliaj verkoj. Tre helpa estas listo de teknikaj terminoj (plejparte artitekturaj) uzitaj en la libro. Troviĝas *Grekujo* kaj *Egiptujo*, sed mankas la ĝusta formo *Italujo*. La proponoj *Easto* kaj *Oesto* (=*oriento, okcidento*) estas interesaj: eble pli bona estus *westo*.

MOVADO FEDERACIA.

Yorkshire.—La kunvenon de 11 Januaro en Leeds ombris la novaĵo pri la morto de S-ro Merchant. Ĉeestis reprezentantoj el 11 urboj. S-ro Hirst denove elektiĝis Prezidanto, kaj S-ro H. Blakey Sekretario-kasisto. Vespere la Leeds'anoj aranĝis festan kunvenon, kiun ĉeestis pli ol 100 personoj. Junulo el Hungarujo alparolis la kunvenon Esperante, kaj faris bonegan impreson.

MOVADO GRUPA, LOKA.

Birmingham and District.—Venonta kunveno, 28 Feb., 7.30, en St. Edmund's Café, Edmund St. Debato: "Ke la Anglo tro multe atentas la sporton".

Bromley.—Je 5 Dec. la loka grupo ĝuis viziton de S-ino Warren, prezidanto de la Orienta Federacio, kiu parolis pri siaj spertoj ĉe la kongresoj en Cologne, Stockholm, kaj Romo.

Burnley.—Je 15 Dec. okazis Zamenhofa Festo. La ĉambro similis al kafejo, kun tablotukoj verdstele ornamitaj. Prezidis S-ro W. Currie. S-ro M. Stuttard paroladis pri tendencoj de la lingvo. Okazis teatraĵo (*La Hebreino*) kaj multe da kantoj kaj deklamoj. Tre bela vespero. Oni decidis, ke de nun okazos debato aŭ parolo tute en Esperanto la unuan dimanĉvesperon en ĉiu monato.

Croydon.—Je 7 Jan. okazis Debato en la Publika Biblioteko pri Basic English kaj Esperanto. Ĉeestis 60. 25 voĉdonis por Esperanto, kaj 5 por Basic. Ni dankas al F-ino Fortey pro ŝia tre kapabla prezento de nia Afero, kiu sendube helpos la movadon en la regiono.

Dublin.—La Kvara Jarkunveno de la Irlanda Ligo de Katolikaj Esperantistoj okazis 10 Dec. en Dublin. La *Dublin Evening Mail* presigis fotografaĵon, kaj finis tute favoran ĉefartikolon per la vortoj *We hope that Esperanto will continue to thrive in the Free State.* Oni raportis notindan progreson. Okazis diskuto pri la ebleco eldoni Irlandan ŝlosilon, kaj ni esperas, ke la Ligo sukcesos tion atingi.

Eastbourne.—Je 23 Dec. la Esperanta kurso ĉe Cavendish Council Senior School prezentis *Cindrulino* en Esperanto. La prononco estis bonega: la infanoj kvazaŭ parolis la patran lingvon. Ni kore gratulas al la lernejestro, S-ro W. S. Wigham, kiu mem instruis ilin.

Edinburgh.—Feb. 5, Kiel bone pasigi libertempon. 12, Libertempo en Germanujo. 19, Pantomimo. 26, Rakonto pri Ŝanco — Ekscita momento.

Glasgow.—Feb. 3, Nia urbo. 10, Aranĝota. 17, Visto (1ŝ.). 23, En la Belumejo.

Harrow.—Sekve de antaŭnelonga parolado pri Esperanto en la loka Y.W.C.A. (197 Station Rd.), S-ro N. E. Game nun instruas kurson. La lernantinoj videble faras tre bonan progreson, kaj ni esperas, ke ili estos la semo de vigla grupo.

Hastings.—Je 16 Dec. S-ro Boutwood gastigis la grupon ĉe Zamenhofa Festo en loka restoracio. Okazis paroladoj de S-ro Boutwood, Pastro D.

OYEZ! OYEZ! OYEZ!

Romford Esperanto Society

ANNOUNCES THAT IT IS ORGANISING AN

INTERNATIONAL FAIR AND BAZAAR

IN SUPPORT OF THE JUBILEE (DOMO) FUND

TO BE HELD IN

THE LORD LAMBOURNE MASONIC HALL, ROMFORD,

on Saturday, April 4th, 1936.

THE STALLS WILL INCLUDE—

Confectionery. — Miss K. Clamp, 46 Kenwyn Road, London, S.W.4.

Knitting and Needlework.—Miss M. Went, 57 Hillcrest Road, Romford, Essex.

Samples.—Miss A. M. Jones, 6 Longfield Gardens, Hornchurch Road, Romford, Essex.

Secondhand Books (English and Esp.)—Miss C. Magdalino, 9 Cavenham Gdns., Romford, Essex.

"Pound" Stall.—Mrs. C. C. Goldsmith, 33 Crowlands Ave., Romford, Essex.

Fancy Goods.—Miss E. Jennings, 85 Essex Road, Barking, Essex; and Miss K. Percival, 403 St. Mary's Lane, Upminster, Essex.

Flowers (Real and Artificial).—Miss K. Highley, 27 Crowlands Ave., Romford, Essex.

"White Elephant" Stall.—Miss Nancy Smith, 8 Maynard Road, London, E.17.

Stationery, Toys, and Games.—Mrs. E. Warren, 55 Central Park Road, London, E.6.

FUN CORNER. **COMPETITIONS.**

Donations of articles suitable for sale, or of material for making up, will be gratefully accepted, and should be sent to the Stallholder, at address shown, or to the Organiser, C. C. Goldsmith, 33 Crowlands Avenue, Romford; or to the Hon. Secretary of the Romford Esperanto Society, W. M. Goodes, 478 Upper Brentwood Road, Gidea Park, Romford.

NATIONAL COSTUMES. **FOREIGN ESPERANTISTS.**

DURING THE EVENING AN EXCELLENT ENTERTAINMENT WILL BE PROVIDED.

Tickets: Afternoon, 3d.; Evening, or Afternoon and Evening, 6d.

Hilton, S-ro C. Hill, kaj S-ro J. Turner. F-ino E. Pain deklamis poemon pri Zamenhof verkitan de S-ino Hilton.

Huddersfield.—La ŝanĝo de kunvenejo (nun Temperance Hall, ĵaŭde, 8.0) montriĝis tre sukcesa. *Programo :* Feb. 6, R.S.A. Ekzamendemandoj. 13, Kvarmonata vagado. 20, Kantado. 27, Belgujo (Lumbildoj).

Keighley.—Je 7 Dec. S-ro N. Forbes parolis antaŭ la loka I.O.O.F. (Manchester Unity).

Leeds.—S-ro J. W. Mann nun instruas Esperanton al kurso de 14 malliberuloj en la Leeds'a Malliberejo. Li diras, ke ili estas pli atentaj kaj promesoplenaj lernantoj, ol multaj en pli feliĉaj cirkonstancoj ; kaj ne estis facile elekti la bonŝanculojn el la multaj, kiuj deziris aliĝi la kurson.

London Club.—Feb. 4, Estonujo : (Intervjuo inter Estonino kaj E. D. Durrant). 6, Ŝaradoj. 11, Brava Nova Mondo. 13, Dancado (9p.). 18, Delius kaj lia muziko. 20, Ĉiujara Ĝenerala Kunveno. 25, Koloroj kaj Koloraĵoj. 27, Ĉiujara Festeno (Biletoj 3ŝ. ĉe W. G. Chant, 242 Westward Rd., South Chingford, E.4). *Vagadoj :* Feb. 2, Epsom kaj Headley. 16, Bayford kaj apude.

London. Diservo en Esperanto okazos en la preĝejo St. Ethelburga, 72 Bishopsgate, je 3.30, la 9an de Februaro. Kondukos : S-ro C. P. Cocks ; Parolos : F-ino I. C. Fortey.

London, North.—Feb. 7, Surpriza vespero. 14, Prelego de S-ro P. L. Wright. 21, Grupa vespero. 28, Eksterlandaj aferoj. Ni gratulas al la grupanoj F-ino Lily Pask kaj S-ro J. Briscoe pri ilia geedziĝo la 7an de Decembro.

London, N.W.1.—Je 11 Januaro, en Friends' House, Euston Rd., okazis Esperanta Ekspozicio aranĝita de la Londona Laborista Esperanta Klubo. Vespere parolis S-ro H. L. Elvin. Ĉeestis 50, kaj la afero vekis multe da intereso.

London, W.C.2.—Je 11 Januaro la City Literary Institute Debata Societo aranĝis diskuton pri la meritoj de Esperanto kaj Basic English respektive. Ĉe voĉdono Esperanto venkis per 23 voĉoj kontraŭ 11.

Manchester.—Je 6 Feb. parolos F-ino R. Roberts pri "Mia Metio" (Social Club, Lower Mosley St., 8.0).

Nelson.—Nova Sek., S-ro S. Charnock, 5 Pleasant View, Foulridge, Lancs.

Newcastle.—Feb. 4, La nutro de malamo. 11, La plej neordinara aĵo. 11, Ĉu ni mallongigu la labortagon ? 25, Libertempo en Germanujo.

Nottingham.—Feb. 6, Ĉe la Butika tablo. 20, Ĉu estas preferinde loĝi en la urbo aŭ en la kamparo ?

Je dimanĉo, 15 Dec., en la Kvakera Kunvenejo, okazis Diservo en Esperanto. Ĉeestis 50. Parolis Pastro D. W. Robson, B.D., pri Jes. 61, 1–3. Li atentigis, ke por havi pli bonan mondon ni devas kaj revi kaj labori. Oni faris monkolekton por la Blindula movado. Ĉe posta temanĝo parolis F-ino Burrows pri la Oksfordgrupa Movado.

Paisley.—Feb. 4, Kion vi opinias ? 18, Vizito al Partick.

Portsmouth.—Je 10, ĉe la Zamenhofa Festo, oni faris adiaŭan donacon de lanuga litkovrilo al Ges. Johnson, kiuj nun loĝas en Guildford.

Romford.—Feb. 3, Legado de la japana teatraĵo *La Patro Revenas.* 10, Rakonto. 17, La valoro de la liberaj horoj. 24, El la ĉapelo.

St. Helens.—Feb. 4, Ĉu kato aŭ hundo kiel dombesto ? 11, Lexicon. 18, Mia taglaboro. 25, Divenludo.

Sheffield (Central Club).—Kunveno alparolota de F-ino J. E. B. Stobart. 14 Feb., 7.45, ĉe 278 Western Bank.

OFFICIAL NOTICES

President : P. L. Wright.
Hon. Secretary : Bernard Long, B.A.
Hon. Treasurer : W. A. Gething, B.SC.
Secretary : C. C. Goldsmith, F.C.I.
Propaganda Secretary : M. C. Butler, M.R.S.T.

NEW MEMBERS.

Beams, Richard	*Liverpool.*
Connell, John C.	*Darvel.*
Davies, Herbert	*St. Helens.*
Dutton, Horace R.	*St. Helens.*
Fargher, Thomas P.	*Douglas, I.O.Man.*
Ford, Lewis S.	*Brimpsfield.*
Foulds, Clifford	*Burnley.*
Fuller, Mrs. Ivy	*Brighton.*
Gay, John T. E.	*Bexleyheath.*
Goad, Albert L.	*London, W.3.*
Hinde, Marjorie	*Sydney, Australia.*
Iggulden, William H.	*Ashford.*
Jones, Mair	*Whitby.*
Poppleton, Francis F.	*Walsall.*
Reynolds, Edmund C.	*London, W.C.1.*
Rusby, Harry	*Leeds.*
ten Doesschate, G. O.	*Kingston Hill.*
Williamson, John	*Kenya Colony.*
Youngson, Adelaide	*Durham.*

NEW DELEGATE COUNCILLOR.

Huddersfield : B. B. Beaumont.

DONATIONS TO B.E.A. DURING DECEMBER.

General Funds : Mr. and Mrs. G. L. Preedy, £1 ; W. K. R. Boulton, 15/- ; C. A. Baker, G. C. Jervis, 5/6 ; S. P. Marks, H. W. Southcombe, F. H. Turner, 5/- ; C. Verlinden, 3/3 ; Miss A. B. Edwards, Miss M. Jay, 3/- ; F. W. Crofts, 1/-.

Motor Car and Propaganda Fund : A. Ford, £25 ; Esperantisto 8820, £10. 10s. ; P. Blaise, £3. 3s. ; T. J. Gueritte, Mrs. L. de L. Helliwell, £2 ; Anon., Birmingham, £1. 10s. ; Mr. and Mrs. G. L. Preedy, £1. 2s. ; Headmaster, Queen Mary's Grammar School, Walsall, £1. 1s. ; Miss A. Borel, £1 ; Huddersfield Esp. Soc., S. P. Marks, 10/- ; Miss E. A. Jones, 7/- ; Miss M. Thorpe, 6/- ; Mrs. L. A. Horsley, Dr. F. C. Read, 5/- ; G. Mell, 3/- ; B. B. Beaumont, 2/-.

Publicity : S. P. Marks, 7/- ; C. A. Baker, 6/- ; G. C. Jervis, 5/6.

EXECUTIVE COMMITTEE MEETING.

January 8th, 1936. Present : Hon. Secretary, Hon. Treasurer, Miss M. L. Blake, Miss R. A. Davey, W. M. Goodes, A. C. Oliver, R. Robertson, Mrs. E. Warren. In attendance : The Secretary, the Education Secretary. The accounts for 1935 were approved and a large amount of routine business was transacted.

B.E.A. BIBLIOTEKO.

Ni kore dankas al S-ro Paul Blaise, kiu donacis al la Biblioteko multajn maloftajn libretojn, kaj per tio rimarkinde aldonis al la valoro de la kolekto.

C. C. Goldsmith, *Secretary.*

THE ESPERANTO STUDENT

Hon. Redaktoro: W. SEVERN.

NOTINDAJ ESPRIMOJ

(*Continued*).

Plie. Moreover.

Por ke . . So that . . In order that . .

(*Por ke vi estu feliĉa.* So that you may be happy).

Pro tio, ke
Tial, ke } Because.

Se okaze . . . If perchance . . .

Sekve. Consequently.

Tiel, ke. So that. (*Tiel varmega, ke . . .* So hot, that . . .).

Tago(n) post tago. Day by day.

Tuj kiam. As soon as.

The following are frequently misused :—

Antaŭ ol (Before, ere) always relates to time, and is sometimes used (as a preposition) before the Infinitive (*Par.* 5 *xii.*) It can only be used (as a conjunction) before a noun or pronoun ending a phrase, when the verb just used is understood to follow.

Mi alvenos antaŭ ol vi (alvenos).

I shall arrive before you (arrive).

The *wrong* use is seen in the following :—

Mi sendos ĝin antaŭ ol la unua de Majo (sendos ĝin).

I shall send it before the first of May (sends it).

akurata, *punctual.*

ĉiuj, *all, all the.*

domaĝi, *to begrudge, fear to spoil, etc.* (Do not confuse with *difekti*).

escepte, *exceptionally.*

ĝis, *until, as far as, up to.*

Ĝis kiam ? *How long ?*

Iufoje, *sometimes* (*at times*).

ĵus, *just* (*refers to time just past*).

Abbreviations.

a.t.m., *antaŭtagmeze.*
p.t.m., *posttagmeze.*
ekz., *ekzemple.*
k., *kaj.*
k.a., *kaj aliaj.*
k.c., *kaj ceteraj.*
kp., *komparu.*
k.t.p., *kaj tiel plu.*
t.e., *tio estas.*
t.n., *tiel nomita.*
F-ino, *fraŭlino.*
S-ino, *sinjorino.*
S-ro, *sinjoro.*
Z, *Zamenhof.*

We give below an Index to the Summary of Esperanto Grammar which has appeared on this page during the past year—for the use of Students preparing for Examination, and for General Reference.

INDEX.

Abbreviations	
Accusative Case	par. 12
Adjectives	par. 3
Adjective Pronouns	par. 4C
Adverbs	par. 9
Alphabet	page 1
Article	par. 2
Case	par. 12
Comparisons	par. 10
Compound Words	par. 16
Conditional Mood	par. 5B (i.)
Conjugation of Verb	par. 5E
Conjunctions	par. 11
Correlative Words	par. 23
Direct Object	par. 12B (i. and ii.)
Imperative Mood	par. 5B (iii.)
Impersonal Verbs	par. 8
Indirect Object	par. 21
Infinitive Mood	par. 5B (ii.)
Interjections	par. 14
Intransitive Verbs	par. 5C
Logical Tense	par. 7
Mood	par. 5B
Nominative Case	par. 12
Nouns	par. 1
Number (Singular and Plural)	par. 1
Numbers (Numerals)	par. 22
Object, Direct	par. 12B (i. and ii.)
Indirect	par. 21
Participles	par. 5D
Person (of Pronouns)	par. 4A
Plurals	par. 1
Predicate	par. 6 (ii.)
Predicative Nouns and Adjectives	par. 19
Prefixes	par. 17
Prepositions	par. 13
Pronouns	par. 4
Adjective	par. 4C
Demonstrative	par. 4C
Distributive	par. 4C
Correlative	par. 23
Indefinite	par. 4C
Personal	par. 4A
Possessive	par. 4C
Reflexive	par. 4D
Relative	par. 4B
Pronunciation	page 1
Questions	par. 20
Roots	par. 15
Sentences	par. 6
Subject	par. 6 (i.)
Substantives	par. 1
Suffixes	par. 18
Superlative Degree	par. 10
Tense	par. 5A
Transitive Verbs	par. 5C
Useful Expressions	par. 24
Verbs	par. 5
Voice	par. 5E (i.)
Word-endings	page 1